

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 414

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 30 august 1999

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
65.	— Ordonanță pentru ratificarea Tratatului dintre România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, încheiat la București la 15 mai 1999.....	1
	Tratat între România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile	2-8

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

pentru ratificarea Tratatului dintre România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, încheiat la București la 15 mai 1999

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și al art. 1 lit C pct. 7 din Legea nr. 140/1999 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Articol unic. — Se ratifică Tratatul dintre România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, semnat la București la 15 mai 1999.

PRIM-MINISTRU
RADU VASILE

Contrasemnează:

Ministru de stat, ministrul justiției,
Valeriu Stoica

p. Ministrul afacerilor externe,
Mihai Răsvan Ungureanu,
secretar de stat

Ministrul finanțelor,
Decebal Traian Peștescu

București, 24 august 1999.

T R A T A T

Între România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile

România și Republica Polonă, denumite în continuare *părți contractante*, în dorința de a perfecționa cooperarea lor în domeniul asistenței juridice și al relațiilor juridice în cauzele civile, au hotărât să încheie prezentul tratat și, în acest scop, au convenit asupra următoarelor:

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

ARTICOLUL 1
Definirea cauzelor civile

În sensul prezentului tratat, prin *cauze civile* se înțelege cauzele de drept civil, drept al familiei, drept comercial și de drept al muncii. Dispozițiile prezentului tratat, referitoare la cauzele civile, se aplică în mod corespunzător și în materie de contencios administrativ.

ARTICOLUL 2
Ocotirea juridică

1. Cetățenii unei părți contractante beneficiază pe teritoriul celeilalte părți contractante, în ceea ce privește drepturile lor personale și patrimoniale, de aceeași ocotire juridică ca și cetățenii proprii.

2. Cetățenii unei părți contractante au dreptul să se adreseze liber și nestânjenit instanțelor judecătorești și altor autorități ale celeilalte părți contractante în competența cărora intră cauzele civile, pot să își susțină interesele în fața acestora, să facă cereri, să introducă acțiuni și să exercite orice alte activități procesuale în aceleași condiții ca și cetățenii acesteia.

3. Dispozițiile prezentului tratat referitoare la cetățenii unei părți contractante se aplică, în mod corespunzător, persoanelor juridice înființate în conformitate cu legea părții contractante pe teritoriul căreia își au sediul.

ARTICOLUL 3
Modul de legătură

1. În realizarea activităților prevăzute de prezentul tratat instanțele judecătorești și alte autorități ale celor două părți contractante, competente în cauzele civile, comunică între ele direct, în afară de cazul în care prezentul tratat dispune altfel.

2. Cererile pentru acordarea asistenței juridice vor fi transmise:

— de pe teritoriul României către președintele tribunalului voievodal în raza căruia se află instanța de judecată competentă pentru soluționarea cererii;

— de pe teritoriul Republicii Polone către președintele curții de apel în raza căreia se află instanța competentă pentru soluționarea cererii.

ARTICOLUL 4
Limba folosită

1. În realizarea activităților prevăzute în prezentul tratat instanțele judecătorești și alte autorități ale celor două părți contractante, competente în cauzele civile, folosesc în relațiile dintre ele limba oficială a statului lor sau limba franceză ori engleză.

2. În cazul în care, potrivit dispozițiilor prezentului tratat, se cere anexarea la actele transmise și a traducerii lor în limba celeilalte părți contractante, această traducere trebuie să fie efectuată de către un traducător autorizat al părții contractante solicitante.

ARTICOLUL 5
Schimbul de informații în domeniul legislației

Părțile contractante își transmit reciproc, la cerere, prin intermediul ministerelor de justiție, informații despre legislația și practica aplicabilă, privind și în special:

ARTICOLUL 6
Valabilitatea actelor

1. Actele care emană de la instanțele judecătorești sau de la alte autorități competente ale uneia dintre părțile contractante, prevăzute cu sigiliul oficial și cu semnătura persoanei îndreptățite, pot fi folosite pe teritoriul celeilalte părți contractante fără a fi nevoie de legalizare. Această dispoziție se aplică, de asemenea, copiilor legalizate, extraselor și traducerilor unor astfel de acte.

2. Actele întocmite pe teritoriul unei părți contractante de către persoane fizice a căror semnătură a fost autentificată pot fi folosite pe teritoriul celeilalte părți contractante fără a fi necesară legalizarea lor.

3. Actele menționate la paragrafele 1 și 2 au, pe teritoriul celeilalte părți contractante, aceeași forță probantă ca și actele de același fel ale acestei din urmă părți contractante.

ARTICOLUL 7
Transmiterea actelor de stare civilă

1. Autoritățile competente ale părților contractante își transmit reciproc, la cerere, gratuit, acte privind starea civilă, precum și copii certificate de pe hotărârile judecătorești în materie de stare civilă privind cetățenii celeilalte părți contractante.

2. Autoritățile menționate la paragraful 1 comunică între ele direct.

3. Cererile cetățenilor uneia dintre părțile contractante, privind transmiterea actelor de stare civilă, pot fi adresate direct autorității de stare civilă competente a celeilalte părți contractante. Actele vor fi eliberate după încasarea taxei aferente.

CAPITOLUL II
Asistența juridică

ARTICOLUL 8
Acordarea asistenței juridice

Cele două părți contractante își acordă reciproc, la cerere, asistență juridică în cauzele civile, în condițiile prevăzute prin prezentul tratat.

ARTICOLUL 9
Obiectul asistenței juridice

Asistența juridică în cauzele civile cuprinde îndeplinirea unor activități procesuale, cum ar fi: întocmirea, transmiterea și înmânarea de acte judiciare și extrajudiciare; audierea părților, martorilor, experților și a altor persoane; efectuarea de expertize; cercetări la fața locului.

ARTICOLUL 10
Cererea de asistență juridică

1. Cererea de asistență juridică trebuie să cuprindă următoarele date:

- (1) denumirea instituției solicitante;
- (2) denumirea instituției solicitate;
- (3) indicarea cauzei în care se solicită acordarea asistenței juridice;
- (4) numele și prenumele părților, calitatea procesuală, cetățenia, domiciliul sau reședința acestora, iar în cazul persoanelor juridice, denumirea și sediul lor;
- (5) numele, prenumele și adresa reprezentanților părților;
- (6) obiectul cererii și datele necesare pentru îndeplinirea ei;

2. La cererea de înmânare a actelor se vor indica adresa destinatarului și felul actelor care urmează a fi înmânate. La comisiile rogatorii vor fi indicate împrejurările în legătură cu care urmează să se administreze o probă și, atunci când este cazul, întrebările care trebuie puse persoanelor care urmează a fi audiate.

3. Cererea de asistență juridică și actele anexate vor fi semnate și vor purta ștampila oficială a instituției solicitante.

4. Cererea de asistență juridică va fi redactată în limba oficială a părții contractante solicitante și va fi însoțită de o traducere în limba oficială a părții contractante solicitate.

5. Instituțiile celor două părți contractante pot folosi pentru cererile de asistență juridică formulare cu text bilingv, al căror conținut va fi convenit între ministerele de justiție.

ARTICOLUL 11

Modul de rezolvare a cererii

1. În îndeplinirea unei cereri de asistență juridică instituția solicitată aplică legea statului său. Cu toate acestea, la cererea instituției solicitante, instituția solicitată aplică o procedură specială, în măsura în care nu contravine legii statului său.

2. Dacă instituția solicitată nu este competentă să îndeplinească cererea, ea o va trimite, din oficiu, instituției competente, încunoscând totodată despre aceasta instituția solicitantă.

3. Dacă adresa persoanei la care se referă cererea nu este cunoscută sau dacă adresa indicată s-a dovedit greșită, instituția solicitată ia măsurile corespunzătoare în scopul stabilirii acesteia. În cazul în care stabilirea adresei nu este posibilă, instituția solicitată informează despre aceasta instituția solicitantă.

4. La cererea instituției solicitante instituția solicitată va comunica acesteia, în timp util, locul și data îndeplinirii cererii de asistență juridică, pentru ca partea interesată să poată asista.

5. După îndeplinirea cererii, instituția solicitată transmite instituției solicitante actele întocmite. În cazul în care asistența juridică nu a putut fi acordată, instituția solicitată va restitui actele instituției solicitante, comunicându-i totodată împrejurările care au împiedicat-o să îndeplinească cererea.

ARTICOLUL 12

Înmânarea actelor

Instituția solicitată înmânează actele în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare pe teritoriul statului său, dacă actele sunt redactate în limba oficială a acestui stat ori sunt însoțite de o traducere în această limbă. În caz contrar, instituția solicitată înmânează actele destinatarului numai dacă acesta este de acord să le primească.

ARTICOLUL 13

Dovada de înmânare

1. Constituie *dovadă de înmânare* — fie confirmarea primirii prevăzută cu semnătura destinatarului, locul, data predării, sigiliul instituției solicitate și semnătura persoanei care efectuează înmânarea, fie confirmarea instituției solicitate constatând forma, locul și data înmânării.

2. În cazul în care actul a fost transmis în două exemplare, confirmarea primirii se poate face printr-o atestare pe unul dintre aceste exemplare.

3. Dacă destinatarul refuză primirea actului, se va face mențiune despre motivul refuzului.

ARTICOLUL 14

Atribuțiile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare

Fiecare parte contractantă are dreptul să transmită sau să înmâneze acte propriilor cetățeni și să îi audieze prin intermediul misiunilor diplomatice sau al oficiilor consulare, cu condiția să meargă în măsura în care este în interesul părții contractante.

ARTICOLUL 15

Cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice

1. Fiecare parte contractantă suportă cheltuielile ocazionate de acordarea asistenței juridice pe teritoriul său, inclusiv cheltuielile cu administrarea probelor.

2. Dispozițiile paragrafului 1 nu se aplică în cazul drepturilor convenite martorilor sau experților, prevăzute la art. 16 paragraful 5.

ARTICOLUL 16

Protecția martorilor și a experților

1. Dacă în cursul judecării cauzei pe teritoriul unei părți contractante este necesară prezentarea personală a unui martor sau a unui expert care se află pe teritoriul celeilalte părți contractante, instituția părții contractante pe al cărei teritoriu are loc judecarea cauzei se poate adresa instituției competente a celeilalte părți contractante pentru înmânarea citației.

2. Citația nu poate conține mențiuni privind aplicarea unor mijloace de constrângere în caz de neprezentare.

3. Martorul sau expertul, oricare ar fi cetățenia sa, care, în urma citării, se prezintă în fața instituției părții contractante solicitante, nu poate fi urmărit, deținut sau supus vreunei limitări a libertății sale individuale pe teritoriul acesteia pentru fapte comise sau pentru condamnări anterioare trecerii frontierei părții contractante solicitante.

4. Îmunitatea prevăzută la paragraful 3 încetează dacă martorul sau expertul nu a părăsit teritoriul părții contractante solicitante în termen de 7 zile de la data la care instituția care l-a chemat îi face cunoscut că prezența lui nu mai este necesară sau dacă revine ulterior. În acest termen nu se include timpul în care martorul sau expertul nu a putut părăsi teritoriul părții contractante solicitante din motive independente de voința sa.

5. Martorul sau expertul are dreptul la restituirea cheltuielilor de călătorie, de sejur și a veniturilor nerealizate, iar expertul, și la onorariul de expert. Aceste cheltuieli vor fi suportate de partea contractantă solicitantă. În citație se vor menționa felul și cuantumul sumelor care se cuvin martorului sau expertului. La cererea martorului sau a expertului, partea contractantă solicitantă îi acordă un avans pentru acoperirea cheltuielilor.

ARTICOLUL 17

Refuzul acordării asistenței juridice

Asistența juridică poate fi refuzată dacă prin acordarea ei s-ar putea aduce atingere suveranității sau siguranței naționale a părții contractante solicitate ori s-ar contraveni principiilor fundamentale de drept ale acestei părți.

CAPITOLUL III

Cheltuieli și facilități procesuale

ARTICOLUL 18

Scutirea de depunere a unei cauțiuni pentru asigurarea cheltuielilor de procedură

Cetățenilor uneia dintre părțile contractante, care domiciliază sau se află pe teritoriul oricăreia dintre aceste părți și care se prezintă în fața instanțelor judecătorești și a altor autorități ale celeilalte părți contractante în competența cărora intră cauzele civile, nu li se poate cere depunerea unei cauțiuni pentru asigurarea cheltuielilor de procedură numai pentru motivul că sunt străini sau pentru că nu au domiciliul ori reședința pe teritoriul acelei părți contractante.

ARTICOLUL 19

Scutirea de cheltuieli de judecată

1. Cetățenii uneia dintre părțile contractante beneficiază pe teritoriul celeilalte părți contractante de scutire sau de plata în avans a cheltuielilor de judecată și a onorariilor de procedură, pe sumă și

de asistență judiciară gratuită, în aceleași condiții și în aceeași măsură ca și cetățenii acelei părți contractante.

2. Scutirile despre care se face vorbire în paragraful 1 privesc toate activitățile procesuale din cauza respectivă, inclusiv activitatea de executare.

3. Pentru obținerea scutirii de cheltuieli sau a asistenței judiciare gratuite trebuie prezentată o declarație privind situația personală, familială și materială a solicitantului.

4. Autoritatea care se pronunță asupra acordării facilităților prevăzute în paragraful 1 își păstrează, în limitele competenței sale, dreptul de a controla declarațiile și explicațiile prezentate, precum și dreptul de a cere informații și acte suplimentare.

ARTICOLUL 20

Solicitarea

Cetățeanul uneia dintre părțile contractante, care solicită scutirea de cheltuieli sau asistență judiciară gratuită în fața autorității competente a celeilalte părți contractante, poate să susțină o asemenea cerere în scris sau verbal, care se consemnează într-un proces-verbal la instanța competentă potrivit domiciliului sau reședinței sale. Această instanță va transmite cererea, însoțită de declarația solicitantului și, eventual, de alte acte, autorității competente a celeilalte părți contractante.

Termene

ARTICOLUL 21

În cazul în care instanța judecătorească a uneia dintre părțile contractante citează o parte sau un participant din proces, iar acesta domiciliază sau se află pe teritoriul celeilalte părți contractante, va stabili un termen de cel puțin o lună pentru achitarea cheltuielilor de judecată ori pentru completarea omisiunilor acțiunii sau cererii. Termenul curge de la data înmănării actului.

ARTICOLUL 22

1. Respectarea termenului fixat de instanța judecătorească a uneia dintre părțile contractante pentru completarea acțiunii se apreciază în raport cu data expedierii prin poștă a documentelor care completează acțiunea, de către partea sau părțile din proces care domiciliază ori se află pe teritoriul celeilalte părți contractante.

2. Respectarea termenului fixat de instanța judecătorească a uneia dintre părțile contractante pentru achitarea taxelor și cheltuielilor se apreciază în raport cu data depunerii acestora la banca părții contractante pe teritoriul căreia domiciliază sau se află partea sau participantul la proces.

3. Instanța de judecată care examinează cauza aplică legea statului său pentru aprecierea consecințelor nerespectării termenelor la care se referă paragrafele 1 și 2.

CAPITOLUL IV

Norme conflictuale

Secțiunea 1

ARTICOLUL 23

Litispendență și conexitate

1. În cazul în care se formulează cereri având același obiect și aceeași cauză, între aceleași părți în litigiu, în fața a două instanțe situate fiecare pe teritoriul altei părți contractante, instanța în fața căreia se formulează cea de-a doua cerere va suspenda din oficiu judecata, până când se va stabili competența instanței în fața căreia s-a intentat prima cerere.

În cazul în care instanța în fața căreia s-a intentat prima cerere s-a declarat incompetentă, cea de-a doua instanță își va declina competența în favoarea celei dintâi sesizate.

2. Atunci când se prezintă cereri conexe în fața unor instanțe situate pe teritoriul ambelor părți contractante, cereri pendente în primul grad de jurisdicție, instanța în fața căreia a fost prezentată prima cerere va suspenda judecata

Această instanță va putea, în egală măsură, să își declină competența la cererea uneia dintre părțile în litigiu, cu condiția ca legea sa internă să permită conexarea cererilor și ca instanța sesizată cu prima cerere să fie competentă să le soluționeze pe amândouă.

3. Sunt conexe, în sensul paragrafului 2, cererile legate între ele printr-o relație atât de strânsă încât există interes ca ele să fie examinate și judecate în același timp, pentru a se evita pronunțarea de soluții care ar putea fi inconciliabile, dacă pricinile s-ar judeca separat.

4. Atunci când ambele instanțe se declară exclusiv competente, declinarea competenței se va face în favoarea instanței în fața căreia s-a prezentat prima cerere.

Secțiunea a 2-a

Cauze din domeniul dreptului persoanei

ARTICOLUL 24

Capacitatea persoanei

1. Capacitatea juridică și capacitatea de exercițiu ale persoanelor fizice se apreciază potrivit legii părții contractante al cărei cetățean este persoana.

2. Capacitatea juridică și capacitatea de exercițiu ale persoanei juridice se apreciază potrivit legii acelei părți contractante pe teritoriul căreia își are sediul.

Interdicția

ARTICOLUL 25

În cazul în care prezentul tratat nu dispune altfel, competența privind interdicția o are instanța de judecată a celei părți contractante al cărei cetățean este persoana care urmează a fi pusă sub interdicție. Această instanță de judecată aplică legea propriului său stat.

ARTICOLUL 26

1. În cazul în care instanța de judecată a uneia dintre părțile contractante constată că este necesară punerea sub interdicție a unui cetățean al celeilalte părți contractante, având domiciliul sau reședința pe teritoriul primei părți contractante, va înștiința despre aceasta instanța de judecată a celeilalte părți contractante.

2. În cazuri care nu suportă amânare, instanța de judecată menționată la paragraful 1 poate lua măsuri provizorii privind acea persoană sau bunurile sale. Copia de pe această hotărâre se transmite instanței de judecată competente a părții contractante al cărei cetățean este persoana.

3. Dacă instanța de judecată a părții contractante al cărei cetățean este persoana care urmează a fi pusă sub interdicție, încunoștințată conform paragrafului 1, face cunoscut că transmite competența instanței de judecată a locului de domiciliu sau de reședință a persoanei sau dacă nu răspunde în termen de 3 luni de la data primirii înștiințării, instanța de judecată a locului de domiciliu sau de reședință poate îndeplini măsura punerii sub interdicție potrivit legii statului său, dacă motivul care determină această măsură este prevăzut și de legea părții contractante al cărei cetățean este persoana. Hotărârea privind punerea sub interdicție se transmite instanței de judecată a celeilalte părți contractante.

ARTICOLUL 27

Dispozițiile art. 25 și 26 se aplică în mod corespunzător în cazul respingerii interdicției.

ARTICOLUL 28

Declararea judecătorească a morții și constatarea decesului

1. Pentru recunoașterea unei persoane ca fiind decedată și pentru constatarea decesului se aplică legea părții contractante al cărei cetățean a fost acea persoană la data la care, după ultimele informații, se mai afla în viață.

2. Pentru recunoașterea unei persoane ca fiind decedată și pentru constatarea decesului este competentă instanța de judecată a locului de domiciliu sau de reședință a persoanei sau

persoană la data la care, după ultimele informații, se mai afla în viață.

3. Instanța de judecată a uneia dintre părțile contractante poate să recunoască sau să constate decesul cetățeanului celeilalte părți contractante:

(1) la cererea persoanei care intenționează să își realizeze drepturile succesoriale sau pe cele rezultând din raporturile patrimoniale ale soților, privitoare la bunurile imobile ale persoanei dispărute sau decedate care se află pe teritoriul părții contractante a cărei instanță de judecată urmează să pronunțe hotărârea;

(2) la cererea soțului persoanei dispărute sau decedate, domiciliat la data depunerii cererii pe teritoriul părții contractante a cărei instanță de judecată urmează să dea sentința.

4. Hotărârea pronunțată în temeiul paragrafului 3 produce efecte juridice exclusiv pe teritoriul părții contractante a cărei instanță de judecată a pronunțat-o.

Secțiunea a 3-a

Cauze în materia dreptului familiei

ARTICOLUL 29

Încheierea căsătoriei

1. Condițiile de fond ale încheierii căsătoriei sunt determinate potrivit legii părții contractante al cărei cetățean este fiecare dintre viitorii soți.

2. Forma încheierii căsătoriei este supusă legii părții contractante pe teritoriul căreia se încheie căsătoria.

3. Forma încheierii căsătoriei în fața agentului diplomatic autorizat sau a funcționarului consular este supusă legii părții contractante în serviciul căreia se află aceștia.

ARTICOLUL 30

Raporturile personale și patrimoniale dintre soți

1. Raporturile personale și patrimoniale dintre soți sunt supuse legii părții contractante ai cărei cetățeni sunt aceștia.

2. În cazul în care unul dintre soți este cetățean al uneia dintre părțile contractante, iar celălalt soț este cetățean al celeilalte părți contractante, raporturile lor personale și patrimoniale sunt guvernate de legea părții contractante pe teritoriul căreia aceștia domiciliază. În cazul în care unul dintre soți domiciliază pe teritoriul uneia dintre părțile contractante, iar celălalt, pe teritoriul celeilalte părți contractante, se aplică legea părții contractante pe teritoriul căreia se desfășoară procedura.

3. În cauzele privind raporturile personale și patrimoniale ale soților, prevăzute la paragraful 1, este competentă instanța de judecată a părții contractante ai cărei cetățeni sunt soții la data introducerii acțiunii. Dacă soții locuiesc pe teritoriul celeilalte părți contractante, competența revine, deopotrivă, instanței de judecată a acestei părți contractante.

4. În cazurile prevăzute la paragraful 2 este competentă instanța de judecată a părții contractante pe teritoriul căreia locuiesc soții la data introducerii acțiunii.

În cazul în care unul dintre soți locuiește pe teritoriul uneia dintre părțile contractante, iar celălalt, pe teritoriul celeilalte părți contractante, sunt competente instanțele de judecată ale ambelor părți contractante.

ARTICOLUL 31

Divorțul

În materie de divorț dispozițiile art. 30 se aplică în mod corespunzător.

ARTICOLUL 32

Existența, inexistența și anularea căsătoriei

1. În cauzele privind stabilirea existenței sau a inexistenței căsătoriei, precum și anularea căsătoriei, se aplică legea părții contractante care guvernează încheierea căsătoriei.

2. În privința competenței jurisdicționale se aplică în mod

ARTICOLUL 33

Raporturile juridice dintre părinți și copii

1. Raporturile juridice dintre părinți și copii, inclusiv cele privind obligațiile de întreținere a copiilor, sunt reglementate de legea părții contractante al cărei cetățean este copilul.

2. Filiația copilului se stabilește potrivit legii părții contractante al cărei cetățean este copilul la data nașterii sale. Este totuși suficientă respectarea formelor de recunoaștere a copilului, prevăzute de legea părții contractante pe teritoriul căreia urmează să fie recunoscută sau a fost recunoscută filiația.

3. În cauzele menționate în paragrafele 1 și 2 este competentă autoritatea părții contractante al cărei cetățean este copilul sau autoritatea părții contractante pe teritoriul căreia copilul își are domiciliul sau reședința.

ARTICOLUL 34

Alte obligații de întreținere

1. În cauzele privind alte obligații de întreținere din sfera dreptului familiei se aplică legea părții contractante pe teritoriul căreia se află domiciliul persoanei care solicită plata obligației.

2. În cauzele menționate în paragraful 1 competența revine instanței de judecată în a cărei rază domiciliază sau își are reședința persoana solicitantă.

ARTICOLUL 35

Adopția

1. Pentru adopție se aplică legea părții contractante al cărei cetățean este adoptatorul la data formulării cererii. Dacă adoptatorul este cetățean al unei părți contractante, dar are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante, se aplică legea acestei din urmă părți.

2. Pentru adopție se aplică legea părții contractante al cărei cetățean este cel adoptat, în ceea ce privește: acordul celui care urmează să fie adoptat, acordul reprezentantului său legal sau acordul autorității de stat competente a acelei părți contractante, precum și respectarea restricțiilor referitoare la adopție, determinate de schimbarea domiciliului persoanei care urmează să fie adoptată cu un domiciliu într-un alt stat.

3. În cazul în care copilul este adoptat de către soți, dintre care unul este cetățean al unei părți contractante, iar celălalt este cetățean al celeilalte părți contractante, vor fi îndeplinite cerințele prevăzute de legea fiecărei părți contractante.

4. Dispozițiile paragrafelor 1—3 se aplică în mod corespunzător la modificarea, desfacerea și la anularea adopției.

5. În cauzele privind adopția, precum și modificarea, desfacerea sau anularea adopției competența aparține jurisdicției părții contractante al cărei cetățean este cel adoptat la data formulării cererii. În cazul în care cel adoptat este cetățean al unei părți contractante și își are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante unde domiciliază și adoptatorul este, deopotrivă, competentă jurisdicția acestei din urmă părți.

Tutela și curatela

ARTICOLUL 36

1. Pentru tutelă și curatelă se aplică, dacă prezentul tratat nu dispune altfel, legea părții contractante al cărei cetățean este persoana pentru care s-a instituit sau urmează să se instituie tutela sau curatela.

2. Raporturile juridice dintre tutore ori curator și persoana pusă sub tutelă sau curatelă sunt determinate de legea părții contractante a cărei autoritate a instituit tutela sau curatela.

3. Obligația de a acorda tutela sau curatela este guvernată de legea părții contractante al cărei cetățean este persoana care urmează să devină tutore sau curator.

4. Pentru cetățeanul uneia dintre părțile contractante poate fi numit tutore sau curator un cetățean al celeilalte părți contractante, în cazul în care domiciliul pe teritoriul părții contractante al cărei cetățean este persoana pentru care urmează să fie instituită tutela sau curatela și dacă numirea acestuia corespunde cel mai bine intereselor persoanei care va fi pusă sub tutelă sau curatelă.

5. Pentru tutelă sau curatelă este competentă, dacă prezentul tratat nu dispune altfel, autoritatea părții contractante al cărei cetățean este persoana care urmează să fie pusă sub tutelă sau curatelă.

ARTICOLUL 37

1. În cazul în care pentru protecția intereselor cetățeanului uneia dintre părțile contractante, al cărui domiciliu, reședință sau bunuri se află pe teritoriul celeilalte părți contractante, este necesară instituirea tutelei sau a curatelei, autoritatea acestei din urmă părți contractante va înștiința neîntârziat autoritatea competentă menționată la art. 36 paragraful 5.

2. În cazuri care nu suportă amânare, autoritatea celeilalte părți contractante va institui măsuri provizorii în conformitate cu legea sa și va înștiința despre acestea autoritatea competentă menționată la art. 36 paragraful 5.

Măsurile provizorii rămân în vigoare până când autoritatea competentă va dispune altfel. Autoritatea competentă va înștiința despre hotărârea luată autoritatea celeilalte părți contractante.

ARTICOLUL 38

1. Autoritatea competentă, potrivit art. 36 paragraful 5, poate să transmită instituirea sau exercitarea tutelei ori curatelei autorității celeilalte părți contractante, în cazul în care persoana care urmează să fie pusă sub tutelă sau curatelă are domiciliul, reședința sau bunurile pe teritoriul acelei din urmă părți contractante. Transmiterea devine efectivă atunci când autoritatea solicitată înștiințează autoritatea solicitantă că acceptă preluarea instituirii sau exercitării tutelei ori curatelei.

2. Autoritatea care, în conformitate cu paragraful 1, a preluat instituirea sau exercitarea tutelei ori curatelei aplică legea propriului său stat.

Secțiunea a 4-a

Forma actului juridic. Bunurile

ARTICOLUL 39

Forma actului juridic

1. Forma actului juridic este determinată de legea părții contractante care reglementează fondul raportului juridic.

Este deopotrivă valabilă respectarea formei prevăzute de legea părții contractante pe teritoriul căreia urmează ca actul să fie executat.

2. Forma actului juridic privitor la bunuri imobile este determinată de legea părții contractante pe al cărei teritoriu este situat bunul imobil.

ARTICOLUL 40

Bunuri imobile

Pentru raporturile juridice privind bunurile imobile se aplică legea și sunt competente autoritățile părții contractante pe teritoriul căreia sunt situate bunurile imobile.

Secțiunea a 5-a

Răspunderea civilă

ARTICOLUL 41

Obligațiile contractuale

1. Obligațiile contractuale sunt subordonate legii părții contractante pe teritoriul căreia a fost încheiat contractul, în afară de cazul în care participanții la contract convin ca acesta să fie supus altei legi.

2. În cauzele menționate în paragraful 1 este competentă instanța de judecată a părții contractante pe teritoriul căreia are domiciliul sau sediul pârâtului. De asemenea, este competentă instanța de judecată a părții contractante pe teritoriul căreia domiciliază sau își are sediul reclamantul, în cazul în care pe acel teritoriu se află obiectul litigiului sau bunurile pârâtului.

3. Competența prevăzută la paragraful 2 poate fi modificată de legea statului în cauză.

ARTICOLUL 42

Răspunderea delictuală (extracontractuală)

1. Răspunderea civilă delictuală (extracontractuală) este reglementată de legea părții contractante pe teritoriul căreia a avut loc fapta care constituie sursa obligației. Cu toate acestea, atunci când reclamantul și pârâtul sunt cetățeni ai aceleiași părți contractante se aplică legea acelei părți.

2. În cauzele menționate la paragraful 1 este competentă instanța de judecată a părții contractante pe teritoriul căreia a avut loc fapta care constituie sursa obligației sau pe teritoriul căreia domiciliază ori își are sediul pârâtul. Este deopotrivă competentă instanța de judecată a părții contractante pe teritoriul căreia domiciliază sau își are sediul reclamantul, în cazul în care pe acel teritoriu se află bunurile pârâtului.

Secțiunea a 6-a

Sucesiuni

ARTICOLUL 43

Principiul egalității

1. Cetățenii uneia dintre părțile contractante pot dobândi pe teritoriul celeilalte părți contractante bunuri și alte drepturi pe calea succesiunii legale sau testamentare, în aceleași condiții și în aceleași limite ca și cetățenii acelei părți.

2. Cetățenii uneia dintre părțile contractante pot dispune, pentru cauză de moarte, cu privire la bunurile ce se află pe teritoriul celeilalte părți contractante.

ARTICOLUL 44

Legea aplicabilă

1. Raporturile juridice în materia succesiunii bunurilor mobile sunt reglementate de legea părții contractante al cărei cetățean a fost, la data decesului, persoana care lasă moștenirea.

2. Raporturile juridice în materia succesiunii bunurilor imobile sunt reglementate de legea părții contractante pe teritoriul căreia sunt situate aceste bunuri.

3. Stabilirea dacă bunul care intră în componența succesiunii este mobil sau imobil este reglementată de legea părții contractante pe teritoriul căreia se află acel bun.

ARTICOLUL 45

Sucesiunea vacantă

Dacă, potrivit legii părții contractante prevăzute la art. 44, nu există moștenitori, bunurile mobile revin părții contractante al cărei cetățean a fost la data decesului persoana care lasă moștenirea, iar bunurile imobile revin părții contractante pe teritoriul căreia sunt situate.

ARTICOLUL 46

Testamentul

1. Capacitatea de a întocmi sau de a revoca un testament ca și consecințele juridice în ceea ce privește unele vicii de consimțământ sunt reglementate de legea părții contractante al cărei cetățean a fost persoana care lasă moștenirea la data întocmirii sau a revocării testamentului.

2. Forma întocmirii sau a revocării testamentului este reglementată de legea părții contractante al cărei cetățean a fost persoana care lasă moștenirea la data întocmirii sau a revocării testamentului.

Este, deopotrivă, aplicabilă legea părții contractante pe teritoriul căreia a fost întocmit sau revocat testamentul.

ARTICOLUL 47

Competența în cauzele succesoriale

1. În cauzele succesoriale privind bunurile mobile este competentă autoritatea părții contractante al cărei cetățean a fost la data decesului cel ce lasă moștenirea.

2. În cauzele succesoriale privind bunurile imobile este competentă autoritatea părții contractante pe teritoriul căreia sunt situate bunurile imobile.

3. În cazul în care toate bunurile mobile rămase după decesul cetățeanului uneia dintre părțile contractante se află pe teritoriul celeilalte părți contractante, procedura se desfășoară, la solicitarea unuia dintre moștenitori, de către autoritatea acestei din urmă părți contractante, dacă toți moștenitorii cunoscuți își exprimă acordul.

ARTICOLUL 48

Deschiderea și anunțarea testamentului

Testamentul se deschide și se anunță de către autoritatea părții contractante pe teritoriul căreia se află testamentul. Copia de pe testament, precum și copia de pe procesul-verbal de deschidere și de anunțare a acestuia se transmit autorității care este competentă să efectueze procedura succesorală.

Secțiunea a 7-a

Cauze în materia dreptului muncii

ARTICOLUL 49

1. Părțile care se află într-un raport de muncă pot subordona acest raport legii alese de ele.

2. În cazul în care nu s-a convenit asupra legii aplicabile, încheierea, modificarea și încetarea raportului de muncă, precum și pretențiile ce rezultă din acesta sunt reglementate de legea părții contractante pe teritoriul căreia este, a fost sau urmează să fie prestată munca. În cazul în care salariatul prestează munca pe teritoriul uneia dintre părțile contractante, în temeiul raportului de muncă ce îl leagă de instituția care are sediul pe teritoriul celeilalte părți contractante, orice modificare sau încetare a raportului de muncă, precum și pretențiile care rezultă din acestea sunt reglementate de legea acelei din urmă părți contractante.

3. În cauzele menționate la paragraful 2 sunt competente instanțele de judecată ale părții contractante pe teritoriul căreia este, a fost sau urmează să fie prestată munca. Sunt, deopotrivă, competente instanțele de judecată ale părții contractante pe teritoriul căreia domiciliază pârâtul, ca și cele ale părții contractante pe teritoriul căreia domiciliază reclamantul, în cazul în care pe acest din urmă teritoriu se află obiectul litigiului sau bunurile pârâtului.

4. Părțile la raportul de muncă pot modifica printr-o înțelegere competența prevăzută la paragraful 3.

CAPITOLUL V

Recunoașterea și executarea hotărârilor

ARTICOLUL 50

Definirea hotărârilor

1. Prin *hotărâre* se înțelege, în sensul prezentului tratat, orice hotărâre pronunțată de o jurisdicție a uneia dintre părțile contractante, indiferent de denumirea acesteia, inclusiv actul prin care se stabilesc cheltuielile de judecată.

2. Dispozițiile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător și tranzacțiilor judiciare.

Secțiunea 1

Recunoașterea hotărârilor

ARTICOLUL 51

Procedura recunoașterii

1. Hotărârile date pe teritoriul unei părți contractante vor fi recunoscute pe teritoriul celeilalte părți contractante, fără să fie necesar a se recurge la vreo procedură specială.

2. În caz de opunere, orice parte interesată care invocă recunoașterea pe cale principală va putea solicita recunoașterea hotărârii, conform procedurii prevăzute la secțiunea a 2-a din prezentul capitol.

3. Dacă recunoașterea se invocă pe cale incidentală în fața jurisdicției uneia dintre părțile contractante, aceasta va fi

ARTICOLUL 52

Cauze de refuz al recunoașterii

1. Hotărârile nu vor fi recunoscute:

(1) dacă recunoașterea este contrară ordinii publice a părții contractante pe teritoriul căreia a fost depusă cererea de recunoaștere a hotărârii;

(2) atunci când se pronunță în lipsa pârâtului, dacă nu i s-a remis sau nu i s-a adus acestuia la cunoștință citația sau un act echivalent, pe o cale obișnuită și în timp util, pentru a se apăra;

(3) dacă hotărârea este inconciliabilă cu o hotărâre pronunțată într-un litigiu între aceleași părți, pe teritoriul părții contractante unde se solicită recunoașterea;

(4) dacă hotărârea este inconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un stat terț, între aceleași părți, într-un litigiu având același obiect și aceeași cauză, atunci când această ultimă hotărâre întrunește condițiile necesare pentru recunoașterea sa pe teritoriul părții contractante unde a fost depusă cererea de recunoaștere.

2. De asemenea, nu vor fi recunoscute hotărârile care contravin reglementărilor privind competența de jurisdicție prevăzute la cap. IV.

3. În aprecierea competențelor menționate la paragraful 2, instanța solicitată va fi totuși legată de constatările de fapt pe care instanța părții contractante care a pronunțat hotărârea și-a întemeiat competența.

4. Fără a se aduce atingere dispozițiilor paragrafului 2, nu se va putea proceda la controlul competenței jurisdicției părții contractante care a pronunțat hotărârea; regulile privind competența nu se referă la ordinea publică vizată la paragraful 1 pct. (1).

ARTICOLUL 53

Interzicerea revizuirii în fond

Hotărârea străină nu va putea constitui în nici un caz obiect de revizuire în fond.

Secțiunea a 2-a

Executarea hotărârilor

ARTICOLUL 54

Modul de executare

1. Hotărârile pronunțate de o instanță a unei părți contractante, care sunt executorii, pot fi puse în executare pe teritoriul celeilalte părți contractante după constatarea că sunt executorii, la cererea părții interesate.

2. Cererea de executare se va prezenta:

(1) în România, în fața tribunalului;

(2) în Republica Polonă, în fața tribunalului voievodal (sąd wojewódzki).

3. Competența de jurisdicție teritorială este determinată de domiciliul părții împotriva căreia se cere executarea. Dacă această parte nu domiciliază pe teritoriul părții contractante solicitate, competența este determinată de locul executării.

ARTICOLUL 55

Recunoașterea cererilor

1. Procedura de depunere a cererii este guvernată de legea părții contractante pe teritoriul căreia urmează să aibă loc executarea.

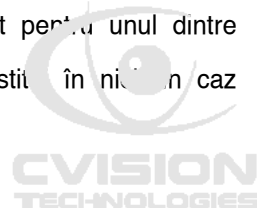
2. Cererea nu poate fi respinsă decât pentru unul dintre motivele menționate la art. 52.

3. Hotărârea străină nu va putea constitui în nici un caz obiect de revizuire în fond.

ARTICOLUL 56

Executarea parțială

Dacă hotărârea străină conține soluții cu privire la mai multe capete de cerere, care sunt dissociabile, executarea pe teritoriul unei părți.

ARTICOLUL 57

Amenzi civile

Hotărârile care condamnă la amenzi civile pot fi executate pe teritoriul părții contractante solicitate numai atunci când sumele au fost definitiv fixate de către instanțele judecătorești care au pronunțat hotărârile.

ARTICOLUL 58

Scutirea de cheltuieli de judecată

Reclamantul care a beneficiat total sau parțial de scutire de cheltuieli de judecată pe teritoriul părții contractante unde s-a pronunțat hotărârea beneficiază, în procedura prevăzută în prezenta secțiune, de cel mai favorabil tratament în domeniul scutirii de la plata cheltuielilor de judecată, prevăzut de legea părții contractante pe teritoriul căreia urmează a fi executată hotărârea.

*Secțiunea a 3-a***Dispoziții comune**

ARTICOLUL 59

Acte

Partea în litigiu care solicită recunoașterea sau executarea unei hotărâri va trebui să prezinte următoarele acte:

(1) o copie de pe hotărârea care să întrunească condițiile necesare pentru stabilirea autenticității acesteia;

(2) în cazul unei hotărâri pronunțate în lipsă, originalul sau copia legalizată de pe actul care atestă faptul că cererea de sesizare a instanței sau un document similar a fost comunicat părții care nu s-a prezentat la proces.

ARTICOLUL 60

Acte suplimentare

Partea care solicită executarea unei hotărâri va trebui să prezinte suplimentar următoarele acte:

(1) un document care să confirme că, potrivit legii părții contractante a cărei instanță a pronunțat hotărârea, această hotărâre este executorie și că a fost comunicată;

(2) atunci când este cazul, un document care să confirme faptul că reclamantul a beneficiat de scutire de cheltuieli de judecată în statul de origine.

ARTICOLUL 61

Depunerea actelor

Dacă actele menționate la art. 59 pct. (2) și la art. 60 pct. (2) nu au fost prezentate, instanța poate acorda un termen pentru prezentarea acestora sau poate accepta acte

Pentru România,

Valeriu Stoica

echivalente ori, dacă consideră că nu mai sunt necesare, se poate dispensa de ele.

ARTICOLUL 62

Traducerea actelor

Cererea de recunoaștere sau de executare a unei hotărâri, precum și actele anexate trebuie să fie însoțite de traduceri în limba oficială a părții contractante pe teritoriul căreia hotărârea urmează să fie recunoscută sau executată.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

ARTICOLUL 63

Soluționarea diferendelor

Orice diferend rezultat din aplicarea prezentului tratat se va soluționa pe cale diplomatică.

ARTICOLUL 64

Ratificarea și intrarea în vigoare a tratatului

1. Prezentul tratat va fi supus ratificării și va intra în vigoare în cea de-a 30-a zi de la data schimbului instrumentelor de ratificare.

2. La data intrării în vigoare a prezentului tratat își încetează valabilitatea, cu excepția prevederilor art. 79, Tratatul dintre Republica Populară Română și Republica Populară Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, familiale și penale, încheiat la București la 25 ianuarie 1962, ținând seama și de intrarea în vigoare, în relațiile româno-polone, a Convenției europene privind extrădarea (Paris, 13 decembrie 1957), precum și a Convenției europene privind asistența judiciară în materie penală (Strasbourg, 20 aprilie 1959).

ARTICOLUL 65

Valabilitatea tratatului

Prezentul tratat se încheie pe o durată nelimitată. Fiecare dintre cele două părți contractante poate să îl denunțe printr-o notificare scrisă. Denunțarea va produce efecte după trecerea unui termen de 6 luni de la data primirii notificării de către cealaltă parte contractantă.

Încheiat la București la 15 mai 1999, în două exemplare originale, fiecare în limba română și în limba polonă, ambele texte fiind egal autentice.

Drept pentru care împuterniciții celor două părți contractante au semnat prezentul tratat și au aplicat sigiliile lor.

Pentru Republica Polonă,

Hanna Suchocka

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvorului nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 5, telefon 011.7.10.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 400.65.52.335.33.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro